

BŪTISKĀKAIS, KAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM JĀZINA PAR KOSMĒTIKAS LĪDZEKĻIEM

UZŅĒMĒJIEM

INFORMATĪVU MATERIĀLU SĒRIJA PATĒRĒTĀJIEM UN UZŅĒMĒJIEM

Informatīvais materiāls tapis ar Eiropas Savienības PHARE
2002. gada programmas „Tirgus uzraudzības sistēma
nepārtikas preču jomā – Tehniskā palīdzība” projekta atbalstu.

Projektu īsteno „Ramboll Danmark”

Sīkaka informācija pieejama
Valsts sanitārajā inspekcijā
Tālr. 7819671, fakss 7819672
Ieriķu iela 3, Rīga, LV-1084
E-pasts: vsi@vsi.gov.lv
www.vsi.gov.lv

Rīga, 2005

BŪTISKĀKAIS, KAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM JĀZINA PAR KOSMĒTIKAS LĪDZEKĻIEM

Ievads

Sniedzot pakalpojumus, kuros tiek izmantots kāds kosmētikas līdzeklis (turpmāk tekstā – KL), piemēram, frizētavā, kosmētikas kabinetā, solārijā u.tml., komersants uzņemas atbildību kā par pakalpojuma sniegšanas kvalitāti un tā ietvaros veiktajām darbībām, tā arī par izraudzīto KL un tā izmantošanu atbilstoši norādījumiem. Tāpēc, lai sniegtu drošu pakalpojumu, nekaitējot klientiem, jāzina, kādām prasībām KL ir jāatbilst.

Visiem KL, kas tiek piedāvāti Latvijas tirgū, jābūt drošiem: tie, ņemot vērā produkta veidu, marķējumu, lietošanas vai uzglabāšanas nosacījumus, **nedrīkst radīt kaitējumu cilvēka veselībai, ja tiek lietoti normālos vai paredzamos apstākļos**. Lai realizētu šo pamatprasību, 2004.gada 20. aprīlī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.354 «Noteikumi par būtiskajām prasībām kosmētikas līdzekļiem un to uzraudzības kārtību» (turpmāk tekstā – Noteikumi), ar kuriem var iepazīties Valsts sanitārās inspekcijas Interneta mājas lapā – www.vsi.gov.lv. Noteikumu prasības ir saskaņotas (harmonizētas) ar Eiropas Savienības (ES) Kosmētikas direktīvas 76/768 EEK prasībām.

Tirgū drīkst piedāvāt tikai tādu KL, kas atbilst Noteikumu prasībām!

Svarīgākais par KL marķējumu

Par to, ka KL atbilst Noteikumu prasībām, lielā mērā liecina atbilstošs marķējums, tāpēc KL marķējumā vienmēr jābūt šādai informācijai:

- KL nosaukums;
- ražotāja vai importētāja nosaukums un adrese;
- minimālais derīguma termiņš:
 - termiņa norādi ievada vārdi «Ieteicams līdz ... beigām»;
 - var būt norādīts nepilns datums: mēnesis un gads, piemēram, 12.2006.;
 - var būt norādīts pilns datums: diena, mēnesis un gads, piemēram, 30.04.2007.;
 - var būt norādīta vieta uz iepakojuma, kur minēts datums.

Derīguma termiņš var nebūt norādīts KL, kuru minimālais derīguma termiņš **pārsniedz 30 mēnešus!**

Šādos gadījumos marķējumā jābūt norādītam atvērta kārbiņas simbolam ar cipariem pie tā vai uz kārbiņas (piemēram, 6 M, 12 M), kas norāda, cik mēnešus un/vai gadus pēc atvēršanas KL var lietot bez jebkāda kaitējuma.

BŪTISKĀKAIS, KAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM JĀZINA PAR KOSMĒTIKAS LĪDZEKĻIEM

Piemēram:

- KL partijas numurs vai kods;
- neto masa vai tilpums (KL, kas paredzēti vienreizējai lietošanai, ir mazāki par 5 g vai 5 ml, noformēti kā vienību kopums – ja vienību skaits norādīts uz iepakojuma, kā arī ja tie tiek izsniegti bez maksas reklāmas nolūkā, neto var būt nenorādīts);
- KL sastāvdaļu saraksts dilstošā masas secībā;
- KL funkcijas, ja pēc noformējuma nevar pārliedzinoši spriest par tā pielietojumu;
- lietošanas noteikumi un brīdinājumi, īpaši, ja tādi minēti Noteikumos;
- jebkura cita brīdinoša informācija, kas attiecas uz KL profesionālu izmantošanu.

Marķējumam jāatrodas uz KL iepakojuma un jābūt neizdzēšamam, viegli salasāmam. Tas nedrīkst saturēt maldinošu informāciju.

Lai lieki nepalielinātu personīgo risku, sniedzot pakalpojumu, nav vēlams pirkt KL ar nepilnīgu vai apšaubāmas kvalitātes marķējumu!

Iepakojumu, kam ir tieša saskare ar KL (piemēram, tūbiņa, pudelīte u.c.), sauc par primāro iepakojumu, savukārt iepakojumu, kurā ievietots primārais iepakojums (tūbiņa u.tml.), – par sekundāro iepakojumu.

Ja marķējumā ir simbols , tas nozīmē, ka KL mazā izmēra dēļ visu informāciju (piemēram, sastāvdaļu sarakstu, lietošanas noteikumus un brīdinājumus) marķējumā nevar norādīt, tāpēc tā norādīta uz etiķetes, lentes, kartes. Gadījumos, kad informāciju par KL sastāvu nevar norādīt pat uz etiķetes, lentes vai kartes, tai tirdzniecības vietā jābūt izvietotai labi redzamā veidā blakus KL. Ieraugot šādu simbolu, noteikti jāpieprasa KL pievienotā informācija Pretējā gadījumā jūs riskējat informācijas trūkuma dēļ nepareizi lietot konkrēto KL.

Ja preces marķējumā ietvertā informācija ir svešvalodā, Valsts valodas likums paredz, ka tai obligāti jābūt **tulkojumam latviešu valodā**. Netiek tulkoti tikai KL sastāvdaļu nosaukumi, jo kopš 1996. gada visā ES teritorijā marķēšanas vajadzībām tiek lietota KL sastāvdaļu vienotā starptautiskā nomenklatūra – INCI.

KL sastāvs

Uzņemoties atbildību par pakalpojuma sniegšanu, kurā tiek izmantots KL, ļoti noderīgas, dažos gadījumos pat nepieciešamas, ir zināšanas par KL sastāvdaļām.

Jāatceras, ka jebkura KL sastāvdaļa ir ķīmiska viela vai vielu maisījums. Šīs vielas var būt dabiskas izcelsmes – iegūtas no augu valsts produktiem, minerāliem vai dzīvniekiem, kā arī sintezētas – iegūtas mākslīgi ķīmisko pārvērtību ceļā, piemēram, no naftas ogleņūdeņražiem u.c. Taču, neskatoties uz izcelsmi, šīm vielām piemīt katrai savas noteiktas ķīmiskās un fizikālās īpašības. Šo īpašību dēļ tās arī tiek izmantotas kā KL sastāvdaļas un, atkarībā no KL veida, pilda noteiktas funkcijas.

Domājot par patērētāju drošumu, Noteikumos līdzās citām prasībām ir izvirzītas arī stingras prasības KL sastāvam:

- Ir stingri noteiktas vielas, ko KL sastāvā **nedrīkst izmantot vispār (Noteikumu 2. un 15. pielikumā)**: toksiskas (indīgas), radioaktīvas vielas, antibiotikas, hormoni, indīgas vielas saturoši augi, vakcīnas, serumi, kancerogēnas, mutagēnas, reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas, kas iedarbojas uz centrālo nervu sistēmu, u.c. vielas, kā arī daži vitamīni. Šādu vielu ir tūkstošiem. Tāpat nedrīkst tikt izmantotas arī šūnas, audi vai citi cilvēka izcelsmes produkti (piemēram, cilvēka placentas ekstrakts).
- Ir zināma grupa vielu, kuru pielietojums dažādu drošuma apsvērumu dēļ KL ir **stingri ierobežots (Noteikumu 3.pielikumā)**. Tās ir vielas, kas paredzētas konkrētu funkciju veikšanai, kurām tās ir vispiemērotākās un nav aizstājamas ar citām.

Piemēram, benzoilperoksīds ir viela, kas nepieciešama mākslīgo nagu veidošanai, tālab Noteikumos ir norādīta šīs vielas maksimālā pieļaujamā koncentrācija līdzekļos, kas paredzēti mākslīgo nagu veidošanai. Matu krāsošanai paredzētās krāsvielas drīkst būt tikai matu krāsošanai paredzētajos KL – tās nedrīkst tikt pievienotas kā krāsvielas cita veida KL. Savukārt sudraba nitrātu atļauts izmantot tikai skropstu un uzacu krāsošanas līdzekļos u.tml.

Ir vielas, kurām dažāda veida KL noteikta dažāda maksimāli pieļaujamā koncentrācija. Piemēram, matu kopšanas līdzekļos etidronskābi atļauts izmantot lielākā koncentrācijā nekā ziepēs, bet borskābi mutes higiēnas līdzekļi var saturēt līdz 0,1%, turpretim talks – līdz 5%.

Var atšķirties noteiktu vielu maksimāli pieļaujamā koncentrācija KL, kas paredzēti vispārējai vai profesionālai lietošanai (piemēram, kālija hidroksīds matu iztaisnošanas līdzekļos).

BŪTISKĀKAIS, KAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM JĀZINA PAR KOSMĒTIKAS LĪDZEKĻIEM

■ **Krāsvielas**, kas tiek izmantotas, lai piešķirtu krāsu KL vai ar tā palīdzību mainītu ādas vai nagu krāsu, minētas Noteikumu 4.pielikumā. (Izņēmums ir matu krāsošanai paredzētie KL.) Parasti KL pievienoto krāsvielu norādīšanai izmanto t.s. krāsvielas indeksa numuru CI (*Color Index*).

■ **Konservanti** bieži tiek uzskatīti par sastāvdaļām, ko patērētājs iegādātajā KL labprāt neredzētu. Tomēr, ja KL netiktu pievienoti konservanti, tajos savairotos bīstami mikroorganismi, tādējādi KL cilvēka veselību apdraudētu daudz vairāk. Konservanti netiek pievienoti tikai KL ar augstu (virs 40%) etilspirta koncentrāciju (piemēram, losjons, smaržūdens), jo šādos gadījumos konservējošo funkciju pilda etilspirts.

KL atļauts pievienot tikai Noteikumu 5.pielikumā uzskaitītos konservantus, turklāt noteiktā koncentrācijā. Koncentrāciju ierobežojumus ilgstošu pētījumu ietvaros ir izstrādājuši augsti kvalificēti speciālisti. To mērķis ir aizsargāt patērētājus.

■ **Ultravioleto staru filtrus** (UV) KL pievieno divu iemeslu dēļ: lai aizsargātu no saules staru kaitīgās ietekmes cilvēka ādu un lai aizsargātu pašu KL. Izvēloties KL ar UV filtru, ir svarīgi novērtēt tā atbilstību konkrētajam ādas tipam. Par augstākām aizsargspējām liecina lielāks SPF skaitlis (robežās no 5 līdz 60). Lielākas aizsargspējas piemīt ķīmiskajiem UV filtriem, kas pārveido starojuma enerģiju (piemēram, paraminobenzoskābes atvasinājumi), mazākas – pigmentiem, kas spēj atstarot tikai daļu no saņemtā starojuma (piemēram, titāna dioksīds).

UV filtri, ko atļauts izmantot cilvēka ādas aizsardzībai, kā arī to pieļaujamie daudzumi norādīti Noteikumu 6.pielikumā.

Ko vajadzētu zināt par KL mikrobioloģisko tīrību?

Lai arī KL nav jābūt steriliem kā medikamentiem, tie nedrīkst būt inficēti ar patogēniem (slimības izraisošiem) mikroorganismiem. Arī nepatogēno mikroorganismu skaits ir ierobežots. Par KL ražošanu, ievērojot higiēnas prasības un Noteikumos noteiktos mikrobioloģiskās tīrības kritērijus, ir atbildīgs KL ražotājs.

KL jāsiglabā noteikts tīrības līmenis visu tā lietošanas laiku. Par šo laikposmu, kas var būt arī daudz izāks nekā pie atvērtais kārbīņas simbola norādītais, atbildīgs ir KL lietotājs.

Lietojot ar mikroorganismiem inficētu KL, klients var tikt apdraudēts divējādi – kā ar pašiem mikroorganismiem, tā ar to sabojāto produktu. Piemēram, dekoratīvās KL var tikt inficēti ar baktērijām no

Pseudomonas ģints, kas var atrasties uz ādas un dažādiem priekšmetiem. Ja šīs baktērijas nokļūst KL, saskaroties ar plakstiņa gļotādu, tās var izraisīt iekaisumu. Tiesa, to, ka KL inficēts ar baktērijām, var pamanīt tikai tad, kad izmainās produkta smarža vai krāsa, bet tad baktēriju jau ir miljoniem un liels ir arī to saražoto toksīnu daudzums. No tā var izvairīties, piemēram, ņemot krēmu no kārbīņas ar tīru lāpstiņu, nevis ar pirkstiem. Praktiski droši pret inficēšanos ar mikroorganismiem ir KL aerosola iepakojumā.

Kurš ir atbildīgs par KL drošumu?

Par KL drošumu jeb atbilstību Noteikumu prasībām ir atbildīgs konkrētā KL ražotājs, importētājs (par pirmo piedāvāšanu ES tirgū atbildīgā persona), kā arī citā ES dalībvalstī ražota vai pirmo reizi importēta KL izplatītājs Latvijā, turklāt katrs ir atbildīgs par to jomu, kuru viņš var ietekmēt – piemēram, izplatītājs par KL sastāvu nevar atbildēt, tāpēc viņa atbildībā ir produkta marķējuma atbilstība, tulkojuma nodrošināšana, KL transportēšanas un uzglabāšanas prasību ievērošana u.c.

Pakalpojuma sniedzējam ir tiesības rēķināties ar to, ka KL ražotājs ir veicis konkrētā produkta drošuma novērtējumu attiecībā uz cilvēka veselību. Savukārt importētāja rīcībā jābūt informācijai par to, ka KL ir veikts šāds drošuma novērtējums un KL atbilst Noteikumu prasībām.

Pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par sniegtā pakalpojuma drošumu. Ja šis pakalpojums saistīts ar KL izmantošanu, atbildība par pakalpojuma drošumu ietver arī KL izraudzīšanos pakalpojuma sniegšanai, tā atbilstošu uzglabāšanu un izmantošanu.

Ja pakalpojuma sniedzējs KL nebūs lietojis normālos vai paredzamos apstākļos, ņemot vērā produkta veidu, marķējumu, lietošanas vai uzglabāšanas nosacījumus, t.sk. KL derīguma termiņu, instrukcijas vai informāciju, ko sniedzis KL ražotājs, importētājs vai izplatītājs, atbildīgs par kaitējumu cilvēka veselībai būs tikai viņš – pakalpojuma sniedzējs.

Ko var uzzināt no KL sastāvdaļu saraksta?

Kā jau tika minēts iepriekš, kopš 1996.gada visā ES teritorijā marķēšanas vajadzībām tiek lietota KL sastāvdaļu vienotā starptautiskā nomenklatūra INCI. Lai arī šie sastāvdaļu nosaukumi nav viegli lasāmi, tie kalpo patērētāju drošumam, jo precīzi norāda produkta sastāvā esošās vielas. Turklāt vienotas nomenklatūras izmantošana visās ES dalībvalstīs ļauj patērētājiem vieglāk atšķirt vielas, no kurām viņiem ieteikts izvairīties, piemēram, alerģijas dēļ.

BŪTISKĀKAIS, KAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM JĀZINA PAR KOSMĒTIKAS LĪDZEKĻIEM

INCI nosaukumi ir piešķirti vairāk nekā 12 000 sastāvdaļām, no kurām daudzas tiek izmantotas ļoti reti. Tomēr, lai uzlabotu KL īpašības un saderību ar ādu, pastāvīgi tiek ieviestas aizvien jaunas šo produktu sastāvdaļas. Lielākā daļa šo sastāvdaļu tiek lietotas bez ierobežojumiem. KL sastāvdaļas, kurām ir starptautiski noteikti ierobežojumi, uzskaitītas Noteikumu pielikumos.

Marķējumā sastāvdaļas tiek rakstītas dilstošā masas secībā, t.i., atbilstoši to sākotnēji pievienotajam daudzumam – jo mazāka ir sastāvdaļas koncentrācija KL, jo tālāk tā atrodas sarakstā. Tieši šī iemesla dēļ šampūnos un līdzīgos KL sastāvdaļu sarakstā kā pirmais norādīts ūdens, tālāk – virsmas aktīvās vielas u.tml. Smaržvielas, krāsvielas un konservanti, kas KL pievienoti mazos daudzumos, atrodami saraksta beigās.

Kādi piesardzības pasākumi jāievēro, rīkojoties ar KL?

Lietošanas norādījumi un brīdinājumi KL marķējumam tiek pievienoti tikai tad, ja produkts satur kādu sastāvdaļu, kurai Noteikumos norādīts precīzs brīdinājuma teksts. Piemēram, depilācijas līdzeklim, kurš satur kalcija hidroksīdu, brīdinājuma tekstā teikts: «Satur sārmu. Sargāt no bērniem. Nepieļaut nokļūšanu acīs.»

Papildu obligātajiem brīdinājumiem, kas norādīti Noteikumu pielikumos, ražotājs KL var sniegt papildu norādījumus vai instrukcijas, pamatojoties uz savu pieredzi. Pret šādiem norādījumiem un brīdinājumiem jāizturas ļoti nopietni – ar tiem jāiepazīstas un tie ir jāievēro, jo brīdinājumi paredzēti vienīgi patērētāju drošumam un iespējamo risku samazināšanai, novēršanai.

Nenoliedzami, matu krāsas ir viens no KL veidiem, kas jālieto īpaši uzmanīgi, jo tās var saturēt sastāvdaļas, kas nav pieļaujamas nevienā citā KL veidā. Piemēram, svina acetātu saturošas krāsas nedrīkst izmantot uzacu, skropstu vai ūsu krāsošanai, bet rezorcīnu saturošas matu krāsas uzacu krāsošanai var izmantot tikai profesionāļi.

Lietojot KL aerosola iepakojumā, jāievēro drošuma prasības gan sastāvā esošo vielu, gan iepakojuma veida dēļ, jo, piemēram, matu lakas satur šķīdinātājus (etilspirtu lielā koncentrācijā, mazāk izopropilspirtu u.c. šķīdinātājus), kas, nokļūstot acīs vai elpceļos, var izraisīt kairinājumu, bet to iepakojuma baloniņš atrodas zem spiediena, tāpēc tas jāsamaga no mehāniskiem bojājumiem un augstas temperatūras iedarbības.

Mūsdienās, kad cilvēki ir ļoti alerģiski pret dažādām vielām, iepriekš minētos nosacījumus nedrīkst ignorēt arī pakalpojumu sniedzēji, jo alerģija ir viena no biežākajām KL lietošanas blakusparādībām. Tā, piemēram, daudzi cilvēki cieš no alerģiskā kontaktdermatīta, bet vēl vairāk cilvēku ir īpaši sensi-

bilizēti (jutīgi) pret KL, precīzāk – pret kādu no tā sastāvdaļām. Tāpēc jāņem vērā, ka alerģiju vienlīdz var izraisīt kā dabiskas, tā arī sintētiskas vielas. Lai iespēju robežās izvairītos no alerģiskas reakcijas, ir noteiktas 26 smaržvielas, kurām jābūt norādītām KL sastāvdaļu sarakstā. Ja arī patērētājam šīs vielas nav zināmas, ārstam tās nereti palīdz identificēt alerģijas izraisītājus.

Jutīgiem, alerģiskiem cilvēkiem ieteicams vienmēr paturēt prātā, kādus KL viņi lieto ikdienā un kurā brīdī šie līdzekļi aizstāti ar citiem. Tā kā kontaktalerģija var izpausties gan kā viegls ādas apsārtums, gan kā ekzēma, ja alergēns ir zināms, izvēloties KL, uzmanīgi jāiepazīstas ar tā sastāvu. Jāņem vērā, ka ne katra ādas apsārtuma reakcija ir alerģiska – tā var būt arī berzes izraisīta, pārmērīgi enerģiski vai neuzmanīgi lietojot skrubi.

Kas jāņem vērā, iegādājoties KL?

Iegādājoties KL mazumtirdzniecības tīklā, pircējam ir rūpīgi jāiepazīstas ar informāciju produkta marķējumā, ņemot vērā šīs brošūras sākumā aprakstītās prasības informācijai, ko nepieciešams iekļaut marķējumā.

Nepērciet KL, kuru marķējums nav viegli salasāms latviešu valodā!

Marķētiem jābūt visiem KL, arī tiem, kas tiek piedāvāti Internetā, ir lielā fasējumā un ko iepakojuma atbilstoši pieprasītajam daudzumam vai tūlītējai pārdošanai.

Iegādājoties un lietojot KL, obligāti ir jāpārbauda tā derīguma termiņš! Turklāt pēc pirmreizējas atvēršanas KL nedrīkst lietot ilgāk par atvērtā trauciņa simbolā norādīto laiku.

Izvēloties KL pakalpojuma sniegšanai, būtu vēlams iepazīties ar KL, ko aizliegts piedāvāt Latvijas un ES tirgū. Tie apkopoti Valsts sanitārās inspekcijas Interneta mājas lapas sadaļā «Bīstamās preces».

Iegādājoties KL no Latvijas ražotāja vai importētāja, pircējs ir tiesīgs lūgt uzrādīt aizpildītu veidlapu «Informācija Latvijas Republikas tirgū piedāvāto kosmētikas līdzekļu datu bāzei», kuras iesniegšana Valsts sanitārajā inspekcijā apliecināta ar spiedogu, atbildīgās amatpersonas parakstu, personīgo spiedogu un informācijas iesniegšanas datumu. Šajā veidlapā jābūt uzskaitītiem visiem KL, kuru konkrētais uzņēmums piedāvā Latvijas tirgū.

BŪTISKĀKAIS, KAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM JĀZINA PAR KOSMĒTIKAS LĪDZEKĻIEM

Tā kā KL sertifikācija nav obligāta, pircējs nav tiesīgs KL ražotājam, importētājam vai izplatītājam pieprasīt uzrādīt produkta atbilstības apliecinājumu (sertifikātu).

Uzņēmums, kurš ES teritorijā ievēd KL pakalpojumu sniegšanai, tiek uzskatīts par importētāju, bet, ja KL ievēd pakalpojumu sniegšanai no ES dalībvalsts, tad šis uzņēmums ir KL izplatītājs. Taču jāņem vērā, ka KL Latvijas tirgū var piedāvāt tikai Komercreģistrā reģistrēti uzņēmumi. Sīkāka informācija par šādas uzņēmējdarbības atbildību atrodama Noteikumos un brošūrā «Prasības kosmētikas līdzekļiem un uzņēmēju atbildība».

Ko vajadzētu zināt par KL tirgus uzraudzību?

KL, kas atbilst Noteikumos norādītajām drošuma prasībām, var tikt brīvi izplatīti visā ES tirgū bez pirms-tirgus sertifikācijas vai pārbaudes. Pirms-tirgus pārbaude nav nepieciešama arī KL, kas ES tiek importēti no trešajām valstīm.

Drošuma kontroles sistēma darbojas ES tirgus iekšienē. Šī sistēma kompetentajai iestādei (Latvijā – Valsts sanitārā inspekcija) sniedz brīvu pieeju Noteikumos noteiktajai informācijai par tirgū piedāvājumiem līdzekļiem pēc adreses, kas norādīta KL marķējumā. Personai, kura atbildīga par KL **piedāvāšanu tirgū**, vienmēr jābūt gatavai pierādīt tā drošumu. Pierādījumi ir jāietver tā dēvētajā pilnas informācijas paketē jeb KL dosjē.

Ja tiek konstatēta KL nevēlama iedarbība...

Par nevēlamu tiek uzskatīta kaitīga KL iedarbība uz cilvēka veselību, kas rodas, izmantojot šo konkrēto KL normālos vai paredzamos apstākļos. Tiesa, šādai iedarbībai nepieciešami objektīvi pierādījumi. Jēdzienā «nevēlama iedarbība» šajā gadījumā netiek ietverta apšaubāma vai neskaidri paziņota iedarbība, kā arī ļaunprātīgas vai nepareizas līdzekļu izmantošanas rezultāts.

Kopš 2004.gada 1.septembra Latvijas ražotājam un importētājam jānodrošina patērētājiem pieeja datiem par KL kvalitatīvo (atsevišķos gadījumos arī kvantitatīvo) sastāvu, kā arī informācija par KL nevēlamu iedarbību uz veselību. Kontaktinformācija par citās ES dalībvalstīs ražotajiem vai importētajiem KL atrodama Internetā – <http://www.european-cosmetics.info/site/index.cfm?OBJ=14&SEL=14095&SID=14075&LG=12>

Lai arī patērētājam nav aizliegts informēt ražotāju vai importētāju par KL nevēlamu iedarbību, tas nav obligāti. Jāņem vērā, ka KL nevēlamu iedarbību apliecina vienīgi medicīnas darbinieka izsniegts dokuments.

Jāatceras!

Noteikumi nosaka drošuma prasības KL, nevis jebkurai precei. Tāpēc, iegādājoties preci, patērētājam ir jābūt pārliecinātam, ka tā tiešām ir KL. Saskaņā ar Noteikumu 2.punktu, KL ir viela vai produkts:

- kas nonāk saskarē ar atsevišķām cilvēka ķermeņa ārējām daļām (epidermu, apmatojumu, nagiem, lūpām, ārējiem dzimumorgāniem), zobiem un mutes dobuma gļotādu;
- ko lieto tikai vai galvenokārt minēto ķermeņa daļu tīrīšanai, iesmaržošanai, izskata mainīšanai, aizsardzībai, kā arī ķermeņa smaržas koriģēšanai vai uzturēšanai labā stāvoklī.

Noteikumi neattiecas uz līdzekļiem, kuru apriti tirgū regulē «Farmācijas likums», kā arī līdzekļiem, kas paredzēti iekšējīgai lietošanai, ieelpošanai, injekcijām vai implantācijai cilvēka organismā. Tādējādi, par KL nevar uzskatīt, piemēram, acu pilienus, līdzekļus, ko ievada taisnajā zarnā vai makstī, kā arī līdzekļus, kuriem tiek piedēvētas slimību izpausmju (simptomu) mazinošas vai ārstējošas īpašības. Neskaidrību gadījumā vajadzētu sev pajautāt, kādam nolūkam šo līdzekli plānots izmantot – kā KL vai, piemēram, kā līdzekli odu atbaidīšanai.

Ar sūdzībām par prasībām neatbilstošiem KL var vērsties Valsts sanitārajā inspekcijā.

Uzziņai

Valsts sanitārā inspekcija – Ieriķu ielā 3, Rīgā, LV-1084

Tālr. 7819671 (darbdienās no plkst. 9.00 līdz 17.00)

E-pasts: vsi@vsi.gov.lv

Papildu informācija: www.vsi.gov.lv

